

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้กลุ่มช่วยเหลือตนเองต่อพฤติกรรมกรรมการดูแลบุตร และความเครียดของการเป็นมารดาในมารดา ที่มีบุตรเจ็บป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มมารดาที่พาบุตรมารับการรักษาที่คลินิกเด็กโรคธาลัสซีเมีย โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี กลุ่มทดลองจำนวน 12 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน ในกลุ่มทดลองมารดา 2 คน เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง 2 ครั้งแรก ในครั้งที่ 3 ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง เนื่องจากติดภาระกิจของครอบครัว ดังนั้นการศึกษานี้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียในระบะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนพฤติกรรมกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียในกลุ่มทดลอง ในระบะก่อนและหลังการทดลอง
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในระบะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความเครียดของการเป็นมารดากลุ่มทดลองในระบะก่อนและหลังการทดลอง

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของมารดา จากตาราง 1 อายุของมารดาทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีอายุอยู่ในช่วง 30 – 34 ปี และช่วง 35 - 39 ปี ร้อยละ 30 เท่ากัน ส่วนใหญ่ รายได้ของมารดา ทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ร้อยละ 60 มีรายได้ 2,501 – 3,500 บาทต่อเดือน รองลงมาคือร้อยละ 20 มีรายได้ 3,501 – 4,500 บาท ระดับการศึกษาของมารดา พบว่า ทั้งมารดาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 70 อยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพของมารดาพบว่า ส่วนใหญ่มารดาในกลุ่มทดลองมีอาชีพแม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาร้อยละ 20 เป็นอาชีพรับจ้างและอาชีพค้าขาย ส่วนมารดาในกลุ่ม

ควบคุมร้อยละ 40 มีอาชีพแม่บ้าน และอาชีพรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 20 อาชีพค้าขาย ทั้งมารดาในกลุ่มทดลองและกลุ่มทดลองมีจำนวนบุตร ใกล้เคียงกัน มารดากลุ่มทดลองส่วนใหญ่ร้อยละ 60 มีจำนวนบุตร 2 คน รองลงมาร้อยละ 30 มีจำนวนบุตร 1 คน ในกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ร้อยละ 60 มีจำนวนบุตร 2 คน รองลงมาร้อยละ 40 มีจำนวนบุตร 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามอายุ รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ และจำนวนบุตรของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 10$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 10$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)	$(\bar{X} = 35.30, SD = 6.11)$		$(\bar{X} = 33.50, SD = 6.21)$	
20 - 24	1	10.00	1	10.00
25 - 29	2	20.00	2	20.00
30 - 34	3	30.00	3	30.00
35 - 39	3	30.00	3	30.00
40 - 44	1	10.00	1	10.00
รายได้ (บาท/เดือน)	$(\bar{X} = 3250, SD = 1274.75)$		$(\bar{X} = 3320, SD = 1070.62)$	
1,500 - 2,500	1	10.00	1	10.00
2,501 - 3,500	6	60.00	6	60.00
3,501 - 4,500	2	20.00	2	20.00
4,501 - 5,500	1	10.00	1	10.00
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	7	70.00	7	70.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	10.00	1	10.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	10.00	1	10.00
อนุปริญญา	1	10.00	1	10.00
อาชีพ				
แม่บ้าน	6	60.00	4	40.00
รับจ้าง	2	20.00	4	40.00
ค้าขาย	2	20.00	2	20.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง ($n_1 = 10$)		กลุ่มควบคุม ($n_2 = 10$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนบุตร (คน)				
1	3	30.00	4	40.00
2	6	60.00	6	60.00
3	1	10.00	0	0.00

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของบุตร จากข้อมูลทั่วไปของบุตรในตาราง 2 มารดาในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีบุตรเพศชาย (ร้อยละ 60) สำหรับมารดาในกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีบุตรเพศหญิงร้อยละ 60 มารดากลุ่มทดลองมีบุตรอายุ 6 ปี 8 ปี และ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากัน ส่วนในมารดากลุ่มควบคุมมีบุตรอายุส่วน 4 ปี 8 ปี และ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 มารดากลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีบุตรป่วยเป็นคนที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนมารดาในกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีบุตรป่วยเป็นคนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 60 มารดาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีบุตรกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษา ระยะเวลาการเจ็บป่วยของบุตร ในมารดาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่ร้อยละ 40 มีบุตรเจ็บป่วยเป็นระยะเวลา 2 ปี

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของบุตร จำแนกตามเพศ อายุ ลำดับที่ การศึกษา ระยะเวลาการเจ็บป่วย

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง ($n = 10$)		กลุ่มควบคุม ($n = 10$)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	6	60.00	4	40.00
หญิง	4	40.00	6	60.00
อายุบุตร (ปี)	$(\bar{X} = 6.20, SD = 2.86)$		$(\bar{X} = 6.20, SD = 2.78)$	
2	1	10.00	1	10.00
3	1	10.00	1	10.00
4	1	10.00	2	20.00
5	1	10.00	0	0.00
6	2	20.00	1	10.00
7	0	0.00	1	10.00
8	2	20.00	2	20.00
10	2	20.00	2	20.00
ลำดับที่ของบุตร				
1	4	40.00	6	60.00
2	5	50.00	4	40.00
3	1	10.00	0	0.00
การศึกษา				
ยังไม่เคยเรียน	3	30.00	2	20.00
กำลังเรียนชั้นอนุบาล	2	20.00	2	20.00
กำลังเรียนชั้นประถมศึกษา	5	50.00	6	60.00
ระยะเวลาการเจ็บป่วย (ปี)	$(\bar{X} = 2.40, SD = 1.07)$		$(\bar{X} = 2.40, SD = 1.07)$	
1	2	20.00	2	20.00
2	4	40.00	4	40.00
3	2	20.00	2	20.00
4	2	20.00	2	20.00

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 141.00 และ 8.50 ตามลำดับ ในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 111.80 และ 11.65 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรม การดูแลบุตรป่วยด้วย โรคธาลัสซีเมียระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบที (independent t-test) พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียในระยะหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 6.40, p = .000$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติ-ฐานข้อที่ 1 ที่ว่า มารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองมีค่าเฉลี่ย คะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรในระยะหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองสูงกว่ามารดาที่ได้อรับบริการสุขภาพตามวิธีปกติของโรงพยาบาล นั่นคือมารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่เข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองมีพฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย ถูกต้องมากกว่า มารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่ได้รับบริการสุขภาพตามวิธีปกติของโรงพยาบาล (ตาราง 3)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย ในระยะ หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t-value</i>
กลุ่มทดลอง	10	141.00	8.50	6.40*
กลุ่มควบคุม	10	111.80	11.65	

* $p < .05$

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียในกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลอง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการทดลองเท่ากับ 111.40 และ 9.48 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลองเท่ากับ 141.40 และ 8.50 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองเท่ากับ 29.60 และ 12.24 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบที (paired t-test) พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t=7.64$, $p=.000$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่ามารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรในระยะหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง นั่นคือหลังจากเข้ากลุ่มช่วยเหลือตนเอง มารดามีพฤติกรรมในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมียถูกต้องมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง (ตาราง 4)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรป่วยด้วย โรคธาลัสซีเมียในกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>d</i>	<i>sd</i>	<i>t-value</i>
ก่อนทดลอง	10	111.40	9.48			
				29.60	12.24	7.64*
หลังทดลอง	10	141.40	8.50			

* $p < .05$

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดา ในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 63.40 และ 8.17 ตามลำดับ ในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 98.50 และ 7.53 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบที (independent t - test) พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดา ในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 9.99$, $p = .000$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่ามารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในระยะหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองต่ำกว่ามารดาที่ได้รับบริการสุขภาพตามวิธีปกติของโรงพยาบาล นั่นคือหลังการจากมารดาเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองแล้วมารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมีย มีความเครียดต่ำกว่า มารดาที่ได้รับบริการสุขภาพตามวิธีปกติของโรงพยาบาล (ตาราง 5)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในระยะหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t-value</i>
กลุ่มทดลอง	10	63.40	8.17	9.99*
กลุ่มควบคุม	10	98.50	7.53	

* $p < .05$

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในกลุ่มทดลองในระลอกก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลอง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการทดลอง เท่ากับ 106.90 และ 13.71 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลองเท่ากับ 63.40 และ 8.17 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลอง เท่ากับ 17.44 และ 5.52 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความเครียดของการเป็นมารดา ก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบที (paired t-test) พบว่า ค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในกลุ่มทดลองในระลอกก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 7.64, p = .000$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่ามารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลต่างของคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในระยะหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง นั่นคือหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเองแล้วมารดาผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมียมีความเครียดต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยเหลือตนเอง (ตาราง 6)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบผลต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของการเป็นมารดาในกลุ่มทดลองในระลอกก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>d</i>	<i>sd</i>	<i>t-value</i>
ก่อนทดลอง	10	106.90	13.71			
				43.50	17.44	7.64*
หลังทดลอง	10	63.40	8.17			

* $p < .05$